

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3383/2022
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Бојанић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., сада на издржавању казне затвора у КПЗ „Ниш“, ради издржавања детета и одржавања личних односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 369/21 од 16.11.2021. године, на седници одржаној 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Параћину П2 349/20 од 22.06.2021. године у делу става првог изреке којим је одлучено о одржавању личних односа туженог ББ из ..., као оца, са малолетном ВВ, за период након одслужења казне затвора, и пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 369/21 од 16.11.2021. године у делу става првог изреке којим је првостепена пресуда у наведеном делу потврђена, тако што се **ОДБИЈА** као **НЕОСНОВАН** тужбени захтев којим је тражено да се одреди да ће ББ из ... као отац одржавати личне односе са малолетном ВВ након одслужења казне затвора сваке недеље у временском периоду од 10,00 до 20,00 часова у његовом домаћинству.

У преосталом делу ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 369/21 од 16.11.2021. године се одбија као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П2 349/20 од 22.06.2021. године, ставом првим изреке, одређено је да ће ББ из ..., као отац, одржавати личне односе са малолетном ВВ док је на издржавању казне затвора тако што ће се са дететом чути сваке недеље у трајању од један сат од 11,00 до 12,00 часова, а након одслужења казне затвора сваке недеље у временском периоду од 10,00 до 20,00 часова у његовом домаћинству. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да доприноси издржавању малолетне ВВ месечним износом од 1.000,00 динара почев од 15.12.2019. године па надаље док за то постоје законски разлози сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, преко заступника мајке АА из ..., с тим што ће доспеле, а неисплаћене рате исплатити одједном са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати на сваку доспелу, а неисплаћену рату од дана доспелости до наплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилји накнади трошкове поступка у износу од 73.200,00 динара са

законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, тужени је ослобођен плаћања такси на жалбу и другостепену пресуду.

Допунском пресудом Основног суда у Параћину П2 349/20 од 04.10.2021. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да поред досуђеног износа на име издржавања малолетне ВВ од 1.000,00 динара месечно плаћа још 4.000,00 динара месечно док за то постоје законски разлози почев од 15.12.2019. године па надаље сваког 01. до 05. у месецу за текући месец преко законског заступника мајке, те да доспеле, а неисплаћене рате исплати одједном са каматом по стопи происаној законом о затезној камати на сваку доспелу, а неисплаћену рату од дана доспелости до наплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 369/21 од 16.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалба тужиље и жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Параћину П2 349/20 до 22.06.2021. године у ставу првом изреке и ставу другом изреке у делу којим је обавезан тужени да доприноси издржавању малолетне ВВ месечним износима од 1.000,00 динара почев од 15.12.2019. године па надаље, док за то постоје законски разлози, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, преко законског заступника мајке АА из ..., с тим што ће доспеле, а неисплаћене рате исплатити одједном у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, и потврђена је допунска пресуда Основног суда у Параћину П2 349/20 од 04.10.2021. године. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Параћину П2 349/20 од 22.06.2021. године у преосталом делу става другог изреке за законску затезну камату и ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље у у делу којим је тражила да се обавезе тужени да на износ доспелих, а неисплаћених рата за издржавање малолетне ВВ плати камату по стопи прописаној Законом о затезној камати на сваку доспелу, а неисплаћену рату од дана доспелости до наплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу којим је одлучено о одржавању личних контаката између туженог и малолетног детета након издржавања казне затвора, као и одбијајућем делу за допринос у издржавању, тужиља је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у делу који се ревизијом побија, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11....18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиље делимично основана, а делимично неоснована.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању странке су биле у ванбрачној заједници од 2013. године до ...2019. године из које заједнице је рођена малолетна ВВ ...2014. године. Због битно и трајно поремећених односа ванбрачна заједница је престала.

Тужени се од ...2019. године налази на одслужењу казне затвора у КПЗ „Ниш“ где ће провести наредних пет година. Тужила са ћерком живи сама у изнајмљеном стану за који плаћа кирију у износу од 100 евра. Утврђене су у потпуности прилике и примања тужиле, као и сви расходи које има, утврђено је да нема непокретности уписаних на своје име. Такође је утврђено да је малолетна ВВ предшколског узраста и утврђене су њене потребе. Малолетно дете и тужени се чују пар месеци уназад недељом телефоном, тако да је контакт између њих успостављен, а дете није упознато са чињеницом да се тужени налази у затвору. Тужени из првог брака има ћерку и сина и има обавезу издржавања по правноснажној пресуди у износу од по 7.000,00 динара за свако дете. Незапослено је лице и поседује парцелу која је њива 4. класе у површини од 25,84 ара. У затвору има месечна примања око 3.500,00 динара колико му износе и месечни трошкови. Утврђени су и остали трошкови које има док је у затвору. Поред плате коју је тужени остварио док је на издржавању казне затвора његова мајка која прима пензију у износу од 7.000,00 динара му месечно уплаћује износ од 1.000,00 до 2.000,00 динара, тако да на тај начин покрива месечне расходе. Из извештаја надлежног центра за социјални рад утврђено је да родитељско право над малолетном ВВ треба да врши мајка, да отац детета по одслужењу казне треба да одржава личне односе са дететом сваке недеље у временском периоду од 10,00 до 20,00 часова у свом домаћинству и да није у интересу малолетне ВВ да у периоду очевог издржавања казне затвора са њим одржава личне контакте у просторијама затвора, него да се контакти детета са оцем одвијају искључиво телефонским путем једном седмично, недељом.

По оцени Врховног касационог суда, с обзиром на утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применили материјално право при одлучивању о тужбеном захтеву у делу којим је одлучено о моделу одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим телефонским путем једном недељно док се налази на издржавању казне затвора. Такође правилна је одлука нижестепених судова о висини доприноса туженог издржавању свог малолетног детета, због чега су неосновани ревизијски наводи тужиле којима се указује на погрешну примену материјалног права у овом делу одлуке.

С обзиром на све утврђене околности конкретног случаја и прилике туженог, а пре свега да се налази на издржавању казне затвора, где ће провести наредних пет година и да месечно зарађује 3.500,00 динара, а да су му расходи 1.500,00 динара, по оцени и овог суда, правилном применом одредаба чланова 160. и 161. Породичног закона одлучено је о обавези туженог да доприноси издржавању своје малолетне ћерке у досуђеном износу од 1.000,00 динара, колико је у могућности да издвоји с обзиром да је лишен слободе и није у могућности да детету обезбеди бољи стандард и да већим износом доприноси његовом издржавању. Сагласно члану 67. и 68. став 1. и 2. Породичног закона право и дужност родитеља је да се старају о деци док према члану 73. и 160. став 1. Закона дете има право на издржавање од оба родитеља. Висина издржавања одређује се према потребама детета као повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања при чему се води рачуна о минималној суми издржавања прописаних чланом 160. став 4. Закона. Могућност родитеља као дужника издржавања зависи од околности прописаних чланом 160. став 3. Закона.

Нижестепени судови, су супротно ревизијским наводима, у овом делу одлуке правилно оценили све околности конкретног случаја које су од утицаја на обавезу туженог за издржавање малолетног детета, и то како његове могућности, тако и

потребе и обавезе, пре свега чињеницу да се налази на издржавању казне затвора, па је правилном оценом свих других околности и потреба малолетног детета, у висини утврђеној побијаном одлуком за сада адекватно одређена обавеза туженог да доприноси његовом издржавању, која према утврђеним садашњим примањима и могућностима туженог у односу на малолетно дете износи 1.000,00 динара месечно. Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном одлуком у овом погледу погрешно примењено материјално право, као и у погледу одлуке о законској затезној камати на доспеле неизмирене обавезе издржавања, а о чему је другостепени суд дао довољне разлоге које прихвата и овај суд.

Међутим, ревизијом се основно указује да су нижестепени судови одлучујући о одржавању личних односа малолетног детета са оцем након издржане казне затвора погрешно применили материјално право из одредбе члана 61. Породичног закона и при томе се нису руководили најбољим интересом детета у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Наведеним чланом Породичног закона прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, може бити ограничено судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. По оцени Врховног касационог суда одлука о одржавању личних односа цени се према тренутним околностима сваког конкретног случаја, а пре свега у складу са најбољим интересом малолетног детета. Због тога по оцени Врховног касационог суда није било потребе да се уређују односи и одређује начин одржавања личних односа малолетног детета са туженим оцем након издржавања казне затвора на коју је упућен и која ће трајати наредних пет година. Ово пре свега због дугог трајања такве санкције, као и других специфичних околности конкретног случаја, а и ради заштите интегритета малолетног детета, јер се, због дугог временског периода од пет година, на који је одређена казна затвора, не може предвидети какве ће тада бити околности конкретног случаја и шта ће тада бити у најбољем интересу малолетног детета. Модел одржавања личних односа цени се према околностима када се и одређује. Због тога су нижестепене пресуде у овом делу преиначене, због чега ће се о начину одржавања личних односа малолетног детета са туженим оцем, у периоду након издржане казне затвора, одлучити накнадно.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**